

7. 7. Основні форми державного планування

Виділяють чотири типи (форми) державного планування: два основних — директивне та індикативне і два проміжних — індирективне і регулятивне.

Директивне планування — спосіб управління економікою країни за допомогою розробки обов'язкових для виконання завдань щодо виробництва і розподілу продукції та послуг.

Основні риси директивного планування (ДП):

- ґрунтується на державній власності;
 - план втілює державну стратегію та пріоритети;
 - охоплюючи всі сторони соціально-економічного життя суспільства;
 - за допомогою ДП держава прагне вирішити не тільки макроекономічні але і майже всі мікроекономічні проблеми;
 - директивно-планові завдання є обов'язковими для виконання, основним інструментом реалізації економічної політики, а для суб'єктів економіки — метою виробництва (виконання чи невиконання плану обумовлює відповідно заохочення або покарання);
 - домінування вертикально скоординованих відносин в економіці (накази, директиви доводяться «згори»);
 - підприємства перетворюються на простих виконавців наказів;
 - використовуються в основному адміністративні, прямі методи.
- Наслідки використання директивного плану на практиці:
- знищення конкуренції, створення умов для монополізму;
 - диктат виробника;
 - невмотивованість результатів праці;
 - ігнорування НТП;
 - зниження ефективності виробництва, якості товарів, звуження їх асортименту;
 - виникнення постійного товарного дефіциту;
 - породження бюрократизму, волюнтаризму, паразитизму та корупції.